Пралетарыі ўсіх краін, еднайцеся!
Комуністычная Партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і Мінскага Абкома КП(б)Б

ГОД ВЫДАННЯ XXIV
№ 163 (7045)
ПЯТНІЦА
18 ЛІПЕНЯ 1941 г.
ЦАНА 15 КАП.

Абарона заваяванняў працоўных, разгром фашызма, сеяцеля смерці, разбурэнняў, людскіх пакут,—вось да чаго накіраваны зараз усе помыслы, усе сілы совецкіх людзей. Абавязак агітатараў—партыйных і непартыйных большэвікоў—растлумачваць насельніцтву ўсю глыбіню небяспекі, якая пагражае нашай краіне, рашуча пакончыць з настроямі благадушша і бесклапотнасці, садзейнічаць мабілізацыі ўсёй волі, ўсёй энергіі совецкага народа, павысіць пільнасць совецкіх людзей.

„ПРАВДА“.

АГІТАЦЫЮ—НА СЛУЖБУ АЙЧЫННАЙ ВАЙНЫ

Народы нашай краіны вядуць вялікую айчынную вайну з германскім фашызмам — злейшым ворагам усяго чалавецтва. У гэтыя грозныя дні, калі над нашай любімай радзімай навісла сур'ёзная небяспека, наша агітацыя павінна несці ў масы вогненнае слова большэвіцкай праўды, распальваць у сэрцах мільёнаў людзей свяшчэнную нянавісць да фашысцкіх звергаў і прыгнятальнікаў, згуртоўваць і мабілізоўваць совецкіх людзей на барацьбу з ворагам, на дапамогу фронту.

Інтарэсам фронта, задачам арганізацыі адпора ворагу павінна быць падначалена ўся партыйна-палітычная, масава-растлумачальная, культурна-выхаваўчая, агітацыйна-прапагандысцкая работа. Выступленне таварыша Сталіна па радыё павінна быць пакладзена ў аснову ўсёй агітацыі.

Абарона заваяванняў працоўных, разгром фашызма, сеяцеля смерці, разбурэнняў, людскіх пакут, — вось да чаго накіраваны зараз усе помыслы, усе сілы совецкіх людзей. Абавязак агітатараў — партыйных і непартыйных большэвікоў — растлумачваць насельніцтву ўсю глыбіню небяспекі, якая пагражае нашай краіне, рашуча пакончыць з настроямі благадушша і бесклапотнасці, садзейнічаць мабілізацыі ўсёй волі, усёй энергіі совецкага народа, павысіць пільнасць совецкіх людзей.

Слова агітатара павінна гучаць у нашы дні як набатны заклік да абароны радзімы, да знішчэння ворага.

Совецкі народ ненавідзіць фашысцкіх людаедаў — подлых забойцаў з-за вугла — і поўны рашымасці весці барацьбу з імі да пераможнага канца, не спыняючыся ні перад якімі труднасцямі і афярамі. На падтрымку Чырвонай Арміі становіцца народнае апалчэнне. Прамая задача агітатараў — усямерна ўмацоўваць маральна-палітычнае адзінства совецкага народа, яго патрыятычны ўздым.

Усё насельніцтва — і стар, і млад з напружанай увагай сочыць за ходам ваенных дзеянняў. З нецярплівасцю чакаецца кожная радыёперадача, выхад свежых газет, апублікаванне паведамленняў Совецкага Інфармбюро. Зводкі Інфармбюро рысуюць праўдзівую карціну становішча спраў як у раёнах баёў, так і на працоўным фронце. Кожны радок гэтых зводак чытаецца і выслухоўваецца з велізарным інтарэсам. Шырокая папулярызацыя паведамленняў Совецкага Інфармбюро павінна быць проціпастаўлена ўсякім чуткам і слухам, якія могуць дзейнічаць на-руку ворагам. Папулярызацыя эпізодаў з баявых дзеянняў нашай доблеснай Чырвонай Арміі, выкрыццё міфа аб непераможнасці фашысцка-нямецкай арміі, расказы аб храбрасці чырвоных партызан, якія дзейнічаюць у тылу ў ворага, расказы аб нечуваных зверствах фашыстаў—з гэтым павінны ісці к насельніцтву агітатары.

Агітатар заклікае да пільнасці, тым больш пільным павінен быць ён сам. Агітатар павінен умець распазнаваць, хто друг і хто вораг. Быць ваяўнічым патрыётам не толькі ў час гутаркі, на сходзе, але і пры ўсіх акалічнасцях: у момант паветраных трывог, у трамваі, у размовах з суседзямі па дому, — заўсёды і ўсюды процістаўляць арганізаванасць і дысцыпліну ўсякага роду панікёрству, разгубленасці, а можа быць і свядомай правакацыі.

У тылу рабочыя, калгаснікі, совецкая інтэлігенцыя паказваюць узоры працоўнага гераізму. Ля станкоў, на палях, у лабараторыях совецкія людзі самаадданай працай мацуюць магутнасць Чырвонай Арміі. Падтрымліваць працоўную ініцыятыву і энтузіязм мас, распаўсюджваць і шырока прапагандаваць вопыт перадавікоў, стаханаўцаў-многастаночнікаў, сумяшчальнікаў прафесій, рацыяналізатараў, якія дапамагаюць фронту, — прамы абавязак агітатараў. Збор ураджаю хлеба, гародніны, фруктаў, іх беражнае захаванне, своечасовая падрыхтоўка да асенняй сяўбы стаяць у радзе першаступенных задач ваеннага часу. Агітатар і тут павінен дзейнічаць, як сапраўдны баец.

Велізарная задача агітатараў — рыхтаваць насельніцтва да проціпаветранай і проціхімічнай абароны. Трэба шырока папулярызаваць распараджэнні і пастановы мясцовых органаў улады, накіраваныя да ўмацавання безапаснасці гарадоў, сёл, прадпрыемстваў. Агітатар абавязан сам выдатна ведаць і шырока прапагандаваць сярод усяго насельніцтва меры абароны ад бамбардыровак, меры барацьбы з запальваючымі авіяцыйнымі бомбамі, з пажарамі, якія могуць узнікнуць у рэзультаце бамбардыровак.

Усе формы нашай агітацыі неабходна прывесці ў рух. Асабліва вялікае значэнне мае чытка газет — чытка да пачатку работы, у абедзены перапынак, пасля работы — на прадпрыемствах, ва ўстановах, на палявых работах. Інтарэсы абароны нашай радзімы патрабуюць, каб агітацыйная работа вялася сярод усіх слаёў насельніцтва. Не толькі рабочых і служачых на прадпрыемствах, але і членаў іх сямей, навучаючыхся — усіх без выключэння грамадзян трэба шырока інфарміраваць аб ходзе ваенных дзеянняў, аб задачах умацавання тылу. Месцам агітацыі павінен быць не толькі завод, але і кожны дом. Наша агітацыя павінна садзейнічаць павышэнню арганізаванасці працоўных, выхаванню і ўсямернаму развіццю ў іх выдатных якасцей совецкіх людзей — дысцыплінаванасці, смеласці, бясстрашша, гатоўнасці на любыя афяры ў імя захавання чэсці, свабоды і незалежнасці радзімы.

(Перадавы артыкул «Правды» за 17 ліпеня).

ГЕРОІ-ПАРТЫЗАНЫ

Партызанскі атрад Бумажкова знішчыў 18 варожых танкаў.

Свой атрад паміж лясоў
Вёў таварыш Бумажкоў.
Гнеў народны запылаў,
Партызаніць іх паслаў.
Сотня храбрых, як адзін,
Кожны з іх адданы сын.
Партызанам баявым
Смерць не страшная зусім,
Бо яны ад чужаніц
Вышлі край свой бараніць.
Вось ідуць яны ў глушы,
Помста пеніцца ў душы.
Раптам чуюць, што гудуць—
Танкі ворага ідуць.
Акружыўшы ў лесе шлях,
Лёг атрад па двух баках.
Гул мацней, бліжэй ішоў...
Вось і банда лютых псоў.
Танкі скрыгаюць, равуць,
Быццам гадзіны, паўзуць.

Даў наказ без лішніх слоў
Партызанам Бумажкоў:
— Так змагацца, так знішчаць,
Каб магілу тут ім даць.
І паслаў тады атрад
На падлюг гасцінцаў шмат.
— Ты за нашым хлебам прэш,
На, падлюга, кулю з'еж!
— Ты забраць наш хочаш сад,
Паспытай-жа, гад, гранат!
— Кроў піць хочаш, воўчы сын,
На бутылку, пі бензін!
Біў атрад сабак удала,
Білі кулі і штыкі,
Васемнаццаць танкаў пала,
Засталіся касцякі.
Неслі ворагі нам здзек,
Леглі ворагі навек!
І павёў паміж лясоў
Зноў атрад свой Бумажкоў.

Пятрусь БРОЎКА.

Работаюць з высокім вытворчым уздымам

РЭЧЫЦА. (**Па тэлефону**). З высокім вытворчым уздымам на социялістычных палях работаюць у дні айчыннай вайны калгаснікі сельгасарцелі імені Будзённага, Будзёнаўскага сельсовета. Тут закончана акучванне бульбы на плошчы 90 гектараў, скошана 64 гектары сенажаці.

Узорна работае стары Грыгорый Кузьміч Грабок. Не гледзячы на тое, што яму ўжо 70 год, ён штодзённа выкашвае па 0,50—0,55 гектара.

Герасім Грыгор'евіч Федаровіч—адказны за стагаванне сена. Калгаснікі, якія работаюць пад яго кіраўніцтвам, значна перавыконваюць нормы выпрацоўкі.

На ўборцы сена і на іншых сельскагаспадарчых работах добра працуюць калгасніцы Марыя Браніцкая, Еўгенія Браніцкая, Ефрасінія Пятрушкевіч і іншыя.

Ад Совецкага інфармацыйнага бюро

(Вячэрняе паведамленне 16 ліпеня)

На працягу 16 ліпеня прадаўжаліся буйныя баі на Пскоўскім, Смаленскім, Бабруйскім і Новаград-Валынскім напрамках.

Наша авіяцыя на працягу дня масіраванымі ўдарамі знішчала мотамехчасці праціўніка, атакавала яго авіяцыю на аэрадромах, дзейнічала па скапленнях войск праціўніка на пераправах, бамбіла раён Плаешці, транспарты і баржы з нафтай у Суліне, Тульча і Ісакча.

* * *

Наша разведка ў тылу праціўніка выявіла невялікі, дасканала замаскіраваны аэрадром немцаў. Калі нашы часці падышлі да аэрадрома, 8 самалётаў фашыстаў прабавалі ўзляцець, але з-за нясправнасці матораў асталіся на зямлі. Тэхнік Вільгельм Мейер заявіў нашаму камандаванню, што тэхнічны састаў аэрадрома рашыў здацца ў палон наступаючым совецкім войскам і таму наўмысля сапсаваў маторы, каб не даць магчымасці ўзляцець афіцэрам. На наш бок перайшло 12 механікаў і 27 чалавек лётнага састава.

* * *

15 ліпеня на тэрыторыі Совецкай Бесарабіі прызямліўся і здаўся ў палон венгерскі бамбардыроўшчык. Лётчыкі экіпажа заявілі, што яны не жадаюць ваяваць за інтарэсы фашысцкай Германіі.

* * *

Адступаючы пад ударамі нашых войск ад Рагачова, папаў у акружэнне і быў знішчан танкавы батальён праціўніка. Экіпажы 6 варожых танкаў былі настолькі сільна знясілены, што многія танкісты не маглі пакінуць машыны без пабочнай дапамогі. Медыцынскі агляд палонных паказаў, што гэты ўпадак сіл у палонных—рэзультат сістэматычнага недаядання і крайняга фізічнага пераўтамлення.

У Пірэі (Грэцыя) адбыліся буйныя хваляванні сярод салдат італьянскай дывізіі ў сувязі з адпраўкай на турэцкую граніцу. Такія-ж хваляванні мелі месца і ў іншых італьянскіх часцях, перакідваемых да граніц Турцыі.

* * *

Пасланыя Гітлерам на ўсходні фронт штурмавыя фашысцкія атрады выконваюць ролю палачоў. Паймаўшы групу калгаснікаў сельгасарцелі «Свабодная праца», гітлераўскія людаеды падверглі іх зверскаму збіенню пляцьмі з стальной провалакі са свінцовымі наканечнікамі. Страціўшыя прытомнасць калгаснікі былі звалены ў кучу, аблітыя керасінам і падпалены. У некалькіх кілометрах ад калгаса фашысты захвацілі палявы лазарэт, у якім знаходзіліся 23 цяжка раненыя чырвонаармейцы. Штурмавікі пачалі дапытваць чырвонаармейцаў, прабуючы атрымаць весткі аб размяшчэнні і агнявой магутнасці часцей совецкай арміі. Не дабіўшыся свайго, азвярэлыя фашысты на працягу двух гадзін здзекваліся над раненымі, сарвалі павязкі з ран, а затым раненых байцоў павесілі на тэлеграфных слупах уздоўж вуліцы сяла.

* * *

Германскія ваенныя суды ў акупіраваных краінах штодзённа выносяць тысячы зверскіх прыгавораў. Фашысты судзяць французаў, бельгійцаў, нарвежцаў, галандцаў, палякаў, грэкаў, сербаў, балгар, чэхаў, румын, венграў за зневажэнне немцаў, за супраціўленне германскім ваенным уладам, за акты сабатажу. У Германіі ваенныя суды распраўляюцца з французамі, палякамі, бельгійцамі і італьянцамі, якія работаюць на шахтах і ваенных прадпрыемствах, за малейшы пратэст супроць бесчалавечай эксплаатацыі. На фронце ваенныя суды засядаюць удзень і ўначы. Асабліва жорсткія кары сыплюцца на тых, хто меў неасцярожнасць абмовіцца хаця-б адным непачцівым словам супроць берлінскай радыёбалбатні, супроць «фюрэра». Нямецкі ваеннапалонны, служачы Гамбургскага порта Адольф Ш. заявіў, што яго зямляка—Людвіга Бауэр пакаралі смерцю за тое, што ён у кругу некалькіх салдат сказаў: «Гітлер з усімі ваюе. Немцаў цяпер усюды і скрозь зневажаюць і праклінаюць». У Брусэлі ваенны суд прыгаварыў да кары смерцю трох нямецкіх салдат за адмову страляць у жанчын і дзяцей, якія прышлі да магістрата прасіць хлеба. Фашысцкая ваенна-судовая машына пушчана на поўны ход. Але ніякія рэпрэсіі не дапамагаюць. Антыфашысцкія настроі растуць і пранікаюць у салдацкія масы. Гестапо і ваенныя суды бяссільны гэтаму перашкодзіць.

* * *

Ключом б'е творчая мысль палкіх совецкіх патрыётаў — стаханаўцаў, вынаходнікаў і рацыяналізатараў, якія дапамагаюць Чырвонай Арміі біць злобнага і каварнага ворага. Малады рабочы слесар-аўтаматчык Мічурынскага вагоннага дэпо тав. Гугняеў выконвае штодзённа норму на 800—1000 процантаў. Слесары дэпо Ішым тт. Іванчук, Панамарчук і Ваганаў пад кіраўніцтвам майстра тав. Ермішына зрабілі рамонт буксавага падшыпніка за 3 гадзіны, замест 34 гадзін па норме. Стругальшчык Кушвінскага завода тав. Смірноў выконвае норму на 700 процантаў.

(Ранішняе паведамленне 17 ліпеня)

На працягу ночы на 17 ліпеня прадаўжаліся жорсткія баі на Пскоўска-Порхаўскім напрамку. На астатніх напрамках і ўчастках фронта буйных баявых дзеянняў не вялося і істотных змяненняў у становішчы войск не адбылося.

Наша авіяцыя ў ноч на 17 ліпеня дзейнічала па мотамехчасцях праціўніка і знішчала яго авіяцыю на аэрадромах.

* * *

Пасля разгрому на Паўднёва-Заходнім напрамку групы румына-нямецкіх войск на наш бок у поўным саставе перайшоў румынскі батальён і добраахвотна здаўся ў палон. Супраціўляўшыхся пераходу румынскіх і нямецкіх афіцэраў салдаты прывялі пад канвоем. Совецкаму камандаванню салдаты здалі ў поўнай спраўнасці: 3 процітанкавыя гарматы, 420 вінтовак, 12 кулямётаў, многа снарадаў і патронаў, радыёстанцыю, 5 аўтамашын, 56 павозак.

* * *

У часе баёў на Н-скім напрамку совецкі танкавы батальён маёра Разуваева ноччу прарваўся далёка ў тыл ворага. Паяўленне совецкіх танкістаў выклікала вялікую паніку ў тылу германскіх войск. Германская артылерыя адкрыла сільны агонь і расстраляла сваю-ж танкавую часць. У час начной панікі адбылася артылерыйская дуэль паміж некалькімі германскімі батарэямі, у рэзультаце якой выбыла з строю нямала гармат і артылерыйскай прыслугі. У час начнога рэйду па слядах ворага танкі маёра Разуваева ліквідавалі штаб адной з буйных варожых часцей і на вялікім участку разбурылі сувязь паміж часцямі германскіх войск.

* * *

Маладыя лейтэнанты лётчыкі Палякоў і Піскароў прабіраліся праз варожы тыл. Калі камандзіры дабраліся да акупіраванага немцамі сяла О., замест вуліц і дамоў яны знайшлі груды яшчэ неастыўшага попелу. Напярэдадні калгаснікі пакінулі сяло, знішчылі ўсё дашчэнту і ўшлі ў партызаны. Лейтэнанты расказалі аб мужнасці і бясстрашшы камандзіра партызанскага атрада па клічцы «Дзед». Атрад «Дзеда» наводзіць жах на фашыстаў па ўсёй акрузе. Партызаны знішчылі сем нямецкіх танкаў, на вялікай адлегласці знішчылі тэлефонныя і тэлеграфныя правады, выследзілі і ліквідавалі групу варожых матацыклістаў.

* * *

Акупіраваўшы балканскія краіны, гітлераўскія звергі прыступілі да ажыццяўлення свайго ізуверскага плана паступовага знішчэння славянскіх народаў, якія насяляюць частку Еўропы.

Фашысцкія захватчыкі ўсяляк здзекваюцца над прыгнечаным славянскім насельніцтвам. Днямі ў Белградзе немцы затрымалі каля 300 сербскіх дзяўчын і адправілі іх у салдацкія публічныя дамы. У Славеніі за адмову гаварыць па-нямецку расстраляна некалькі дзесяткаў славенцаў. З асаблівай нянавісцю акупанты адносяцца да сербскіх праваслаўных свяшчэннікаў, якія заклікаюць у сваіх пропаведзях народ да адпору прыгнятальнікам. Тры свяшчэннікі нядаўна былі павешаны на ліхтарах перад сваімі царквамі. Фашысцкія ўлады забаранілі веруючым хаваць трупы казненых.

Усе гэтыя бясчынствы фашысцкіх прыгнятальнікаў на югаслаўскай зямлі з'яўляюцца новым доказам таго, што гітлераўскія звергі — самыя лютыя ворагі славянскіх народаў.

* * *

Пасля нападу гітлераўскай Германіі на Совецкі Саюз прыкметна актывізавалася барацьба польскіх партызан супроць нямецкіх прыгнятальнікаў. Вялікія клопаты і непакойствы наносіць агентуры гестапо арганізацыя «Саюз барацьбы за вызваленне ад гітлераўцаў». У адной з апошніх адозваў саюз заяўляе: «Вайна супроць нямецкіх захватчыкаў не кончылася. Зараз, калі Гітлер заняты вайной з Совецкім Саюзам, становішча акупантаў у Польшчы больш уязвіма, чым калі-небудзь. Кожны павінен сябе адчуваць, як салдат на фронце, і, дзе толькі можна, наносіць шкоду непрыяцелю, наладжваць узрывы, падпалы, бязлітасна забіваць акупантаў. Супроць тыранаў трэба дзейнічаць іх-жа зброяй. Кожны ўзброены немец — гэта люты вораг свабоды і цывілізацыі. Усімі сродкамі трэба тэрарызаваць немцаў, трымаць іх у пастаянным страху за сваю скуру. Заўсёды і ўсюды бейце гітлераўцаў».

* * *

Небывалымі тэмпамі калгаснае сялянства ўбірае высокі ўраджай і выконвае абавязацельствы па здачы сельскагаспадарчых прадуктаў дзяржаве. У Ардонскім раёне, Паўночна-Осецінскай рэспублікі, усе камбайны работаюць кругласутачна. Калгас «Праца Сталіна» хутка закончыў уборку каласавых за шэсць рабочых дзён. Калгас імені Молатава гэтага-ж раёна поўнасцю і датэрмінова выканаў план зернапаставак. У Нова-Троіцкім раёне, Запарожскай абласці, заканчваецца ўборка зерневых. Калгаснікі арганізуюць масавыя чырвоныя абозы, датэрмінова здаючы зерно дзяржаве. У бураковыя соўгасы Курскай абласці на палявыя работы вышлі сотні домахазяек, студэнтаў, школьнікаў. У соўгасе імені Кірава на бураковых плантацыях работаюць 250 домахазяек. Многія з іх перавыконваюць нормы ў паўтара-два разы. На плантацыях спее багаты ўраджай. Калгасы Чэчэна-Інгушскай рэспублікі здалі хлеба дзяржаве ў 3,5 раза больш, чым на тое-ж чысло ў 1940 г. Калгаснікі Егоршынскага раёна, Свярдлоўскай абласці, здалі авансам у лік зернапаставак 1941 г. каля 2.000 цэнтнераў зярна з мінулагодняга ўраджаю. Калгасы Белькаўскага раёна, Разанскай абласці, выканаўшы план мясапаставак, прывозяць на загатоўчыя пункты жывёлу і просяць прыняць яе звыш плана бясплатна, як падарунак Чырвонай Арміі.

УКАЗ
ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР
АБ РЭАРГАНІЗАЦЫІ ОРГАНАЎ ПАЛІТЫЧНАЙ ПРАПАГАНДЫ І ЎВЯДЗЕННІ ІНСТЫТУТА ВАЕННЫХ КАМІСАРАЎ У РАБОЧА-СЯЛЯНСКАЙ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ

Навязаная нам вайна ў корані змяніла абстаноўку работы ў Чырвонай Арміі. Вайна расшырыла аб'ём палітычнай работы ў нашай арміі і патрабавала, каб палітработнікі не абмяжоўвалі сваю работу прапагандай, а ўзялі на сябе адказнасць таксама і за ваенную работу на франтах.

З другога боку вайна ўскладніла работу камандзіра ў палку і дывізіі і патрабуе, каб камандзіру палка і дывізіі была аказана поўная дапамога з боку палітычных работнікаў не толькі ў галіне палітычнай работы, але і ў галіне ваеннай.

Усе гэтыя новыя акалічнасці ў рабоце палітработнікаў, звязаныя з пераходам ад мірнага часу да ваеннага часу, патрабуюць таго, каб была павышана роля і адказнасць палітработнікаў—падобна таму, як гэта мела месца ў перыяд грамадзянскай вайны супроць замежнай ваеннай інтэрвенцыі.

У адпаведнасці з гэтым і ідучы насустрач пажаданням Дзяржаўнага Камітэта Абароны і Галоўкомаў, Прэзідыум Вярхоўнага Совета Саюза ССР **пастанаўляе:**

1. Рэарганізаваць Упраўленні і аддзелы палітычнай прапаганды ў **Палітычныя Упраўленні і Палітычныя аддзелы** Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі.

2. Увесці ва ўсіх палках і дывізіях, штабах, ваенна-навучальных установах і ўстановах Чырвонай Арміі інстытут **ваенных камісараў**, а ў ротах, батарэях, эскадронах—інстытут **палітычных кіраўнікоў.**

3. Зацвердзіць Палажэнне аб ваенных камісарах у палках і дывізіях Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР М. КАЛІНІН.
Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР А. ГОРКІН.

Масква, Крэмль.
16 ліпеня 1941 г.

Зацверджана Прэзідыумам
Вярхоўнага Совета СССР

ПАЛАЖЭННЕ
АБ ВАЕННЫХ КАМІСАРАХ РАБОЧА-СЯЛЯНСКАЙ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ

1. Ва ўсіх палках і дывізіях, штабах, ваенна-навучальных установах і ўстановах Чырвонай Арміі як на фронце, так і ў тылу ўтвараецца інстытут ваенных камісараў.

2. Ваенны камісар з'яўляецца прадстаўніком Партыі і Ўрада ў Чырвонай Арміі і побач з камандзірам нясе поўную адказнасць за выкананне вайсковай часцю баявой задачы, за яе стойкасць у баю і непахісную гатоўнасць драцца да апошняй кроплі крыві з ворагамі нашай Радзімы і з чэсцю адстойваць кожную пядзь совецкай зямлі.

3. Ваенны камісар з'яўляецца нраўственым кіраўніком сваёй часці (злучэння), першым абаронцам яе матэрыяльных і духоўных інтарэсаў. «Калі камандзір палка з'яўляецца главой палка, то камісар палка павінен быць бацькам і душою свайго палка» (Сталін).

4. Ваенны камісар абавязан усямерна дапамагаць камандзіру, які чэсна і самаадданна выконвае баявыя задачы, ва ўсёй яго рабоце, умацоўваць аўтарытэт камандзіра і строга кантраліраваць праводзенне ў жыццё ўсіх загадаў вышэйшага камандавання.

5. Ваенны камісар абавязан своечасова сігналізаваць Вярхоўнаму камандаванню і Ўраду аб камандзірах і палітработніках, недастойных звання камандзіра і палітработніка і ганьбячых сваімі паводзінамі чэсць Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі.

6. Ваенны камісар павінен натхняць войскі на барацьбу з ворагамі нашай Радзімы. У найбольш сур'ёзны момант бою ваенны камісар абавязан асабістым прыкладам храбрасці і адвагі ўзняць баявы дух вайсковай часці і дабіцца безумоўнага выканання баявога загаду.

7. Ваенны камісар абавязан заахвочваць і папулярызаваць лепшых байцоў і камандзіраў, выхоўваць у асабістага састава вайсковай часці адвагу, смеласць, хладнакроўе, ініцыятыву і смётку, выхоўваць пагарду да смерці і гатоўнасць біцца да пераможнага канца супроць ворагаў нашай Радзімы.

8. Ваенны камісар абавязан, апіраючыся на шырокія масы чырвонаармейцаў і камандзіраў, весці бязлітасную барацьбу з трусамі, панікёрамі і дэзерцірамі, насаджаючы цвёрдай рукой рэвалюцыйны парадак і воінскую дысцыпліну. Каардыніруючы свае дзеянні з органамі трэцяга Упраўлення Наркамата Абароны, ваенны камісар абавязан у корані прэсякаць усякую здраду.

9. Ваенны камісар кіруе паліторганамі, а таксама партыйнымі і комсамольскімі арганізацыямі вайсковых часцей.

10. Палітрук падсправаздачны ў сваёй рабоце камісару палка, камісар палка—камісару дывізіі, камісар дывізіі—Ваеннаму Совету Арміі і Галоўнаму Палітычнаму Упраўленню Чырвонай Арміі.

11. Усе загады па палку, дывізіі, упраўленню, установе падпісваюцца камандзірам і ваенным камісарам.

У ваенным трыбунале

Ваенны трыбунал Беларускай чыгункі разглядзеў рад спраў аб нарушэнні правіл светамаскіроўкі ў горадзе Гомелі.

Загадчык кладавой галоўнага склада Ткачэнка М. не забяспечыў адпаведнай светамаскіроўкі памяшкання, за што ён асуджан на 3 годы пазбаўлення волі.

Тэлефаністка Бяляўская І., не атрымаўшы дазволу, самавольна пакінула работу. За дэзертырства з працоўнага фронта яна асуджана на 10 год турэмнага зняволення.

Жыхары вёскі Якімаўка—Адаменка І., Асіпенка М. і Асіпенка І., неаднаразова судзімыя за бандытызм і крадзёж, у п'яным выглядзе з'явіліся ў памяшканне Борхаўскага сельсовета, Уваравіцкага раёна і збілі старшыню сельсовета, сакратара, дзяжурных і іншых грамадзян, якія былі там. Адаменка, Асіпенка М. і Асіпенка І. былі затрыманы міліцыяй. Усе тры прысуджаны трыбуналам да вышэйшай меры пакарання—расстрэлу.

ПАДНЯЛАСЯ БЕЛАРУСЬ

[illegible]

...ён на барацьбу па заклiку правадыра.

[illegible]

рыцца і расце ў роднай па крыві Югаславіі сакаліны партызанскі рух.

Немцы заклейваюць грознымі плакатамі залітую крывёй краіну.

— За кожнага забітага немца будзе расстраляна і павешана сто сербаў.

Смехам сустракаюць фашысцкія пагрозы сербскія партызаны і гавораць:

— Вельмі многа — сто сербаў за аднаго немца. Дарагая цана, не па кішэні. Але калі кожны серб раней заб'е па аднаму немцу, то як-жа вы, фашысцкія каты, заб'еце сто сербаў за аднаго фашыста?

Таксама скажам і мы, беларусы. Пралілася кроў нашых жонак, дзяцей, маці(е)рэй і бацькоў. Няма нашай віны ў пачаўшайся вайне, фашысты, як грабіцелі, уламіліся ў чужыя вароты.

Няхай-жа не гневаюцца няпрошаныя госці. Чым багаты, тым і рады. Для добрага чалавека — вароты насцеж, хлеб і гарэлку на стол. Для начнога ворага, для злодзея — меч і агонь.

Беларускі народ удастоіў мяне пачотным званнем народнага паэта краіны. Беларускі народ выбраў мяне членам Вярхоўнага Совета рэспублікі. Велізарнае давер'е аказаў ён мне.

Усім, хто ведае і памятае мяне ў Беларусі, усім, хто стаіць зараз па той бок, у нямецкім тылу, усім, хто з нашага боку агнём і мечам граміць фашысцкія орды, хочацца мне сказаць:

— Многа год мне. Не крыўдзіў я душой змоладу, не пакрыўлю і зараз, у грозны час. Слухайце Сталіна, дзеці! Сталін гаворыць:

«Нашы сілы незлічоны. Зазнаўшыйся вораг павінен будзе неўзабаве пераканацца ў гэтым...

Усе сілы народа — на разгром ворага!

Уперад, за нашу перамогу!» — гаворыць Сталін.

Паўторым, браты, за Сталіным следам: Уперад, за нашу перамогу!

Будзе зноў шчаслівa Беларусь пад сонцам Сталінскай Канстытуцыі. Пройдуць цяжкія дні. Славай авеяныя, вернуцца на радзіму героі — сыны беларускага народа. Вечнай добрай памяццю памяне народ загінуўшых за яго жыццё, за яго чэсць, за яго свабоду.

Янка КУПАЛА,
народны паэт БССР.

КЛЯТВА ПАРТЫЗАНА

[illegible]
Колькі слёз сірочых тут праліта,
Колькі мук стрымана — не пытай.
Сцежкі мае, доўгія пуціны,
Зараслі травою-муравой.
Толькі зноў паклікала краіна,
На вайну паклікала, на бой!
У свабодны край мой, у зярністы,
Крывяжэрны, люты ўбіўся кат.
На вайну айчынную з фашыстам
Узнялася помста родных хат.
Сцежкі мае, доўгія дарогі,
Вы вядзіце зноў у цёмны бор:
Знаю—будзе наша перамога,—
Сам у рукі просіцца тапор!
На змаганне сябры мае вышлі,
Партызанскі велічны атрад.
І пакуль наспеюць добра вішні,—
З перамогай вернемся назад!
З перамогай вернемся да хаты.
А цяпер прымай нас, ціхі лес.
Знайце, людаеды, знайце, каты,—
Вас чакае страшны чорны лёс.

Антон БЯЛЕВІЧ.

БОЙ ЗА ЖЛОБІН

ДЗЕЮЧАЯ АРМІЯ, 16 ліпеня. (Спецкар ТАСС). Глыбокай ноччу на правы бераг Дняпра ў стан ворага, які засеў у Жлобіне, прабраліся адважныя групы нашых разведчыкаў, кіруемыя малодшымі лейтэнантамі Шматковым і Каваленка. Вызначыўшы сілы і месцазнаходжанне праціўніка, разведчыкі разам з групай байцоў, пад камандай капітана Чысцякова, атакавалі ворага, пасеялі ў яго стане паніку.

Тым часам на беразе байцы будавалі пераправу. Пад неспыняючымся мінамётным і артылерыйскім агнём ворага яны звязалі платы. Выдатна дзейнічаў Даневіч, які праявіў многа знаходлівасці і вынаходніцтва ў будаўніцтве пераправы. Група за групай байцы падраздзялення маёра Корамушко пераправляліся на другі бераг, громячы фашысцкіх бандытаў. Зенітчыкі—камандзір гарматы Жураўлёў і дальнамётчык Данішэк знішчылі два варожыя самалёты, якія прабавалі перашкодзіць пераправе.

Жорсткі бой разгарэўся на заходняй акраіне Жлобіна. Нашы артылерысты падавілі агнявыя кропкі ворага, адрэзаўшы частку яго войск ад асноўных сіл.

У Жлобіне байцы ўбачылі крывавыя сляды гаспадарання фашысцкіх варвараў. Усюды тырчаць абгарэўшыя трубы. Большасць дамоў спалена або разбурана. На вуліцах валяюцца маемасць мірнага насельніцтва, горы бітай пасуды з-пад віна. Фашысцкія налётчыкі п'янствавалі, аграбіўшы вінныя магазіны.

З прыходам у горад Чырвонай Арміі з лясоў вяртаюцца совецкія грамадзяне. Калгаснік Іван Іванавіч Сакольскі і работніца пякарні Надзежда Грыгор'еўна Тэганава расказваюць аб дзікіх бясчынствах фашысцкіх звергаў, насіллях над мірным насельніцтвам.

У баю за Жлобін, як і ў баю за Рагачоў, Чырвонай Арміяй захвачана вялікая колькасць палонных. Ваеннапалонны Карл Дзюпфер—былы кельнер рэстарана ў Дрэздэне прызнаў, што яго рота панесла велізарныя страты.

— Нямногія з нас выходзяць жывымі з бою,—сказаў Карл Дзюпфер.—З кожным днём нам, нямецкім салдатам, становіцца больш зразумела, што гітлераўскія правіцелі гоняць нас на верную смерць.

Г. КРЫЛОЎ.

Бясстрашша комуністаў

З наступленнем цемры група варожых танкаў і аўтамашын з пяхотай падышла да ракі Н. Падраздзяленню, якім камандуе малодшы лейтэнант Панамарчук было загадана сарваць пераправу праціўніка.

Зарыўшыся ў зямлю і дакладна замаскіраваўшыся, байцы хладнакроўна падсцерагалі ворага. Рыхтаваліся расстраляць яго ва ўпор. Як толькі фашысцкія разбойнікі пачалі пераправу, байцы адкрылі па іх ураганны агонь.

Ашаломленая раптоўным вогненым налётам, фашысцкая банда прыйшла ў замяшанне і несучы вялікія страты пачала адступаць.

У гэтым баі комуністы асабістым прыкладам бясстрашша павялі за сабой усіх байцоў. Малодшы палітрук Ветоха падпаўзаў да праціўніка на адлегласці 45—50 метраў і ва ўпор расстрэльваў варожую пяхоту. Прыкладу смельчака-палітработніка паследаваў сержант Шчукін, наводчык мінамётнага аддзялення чырвонаармеец Лазоўскі.

На другі дзень раніцай праціўнік падцягнуў новыя сілы, зноў прабаваў фарсіраваць раку.

Каб не даць яму пераправіцца, комуністы Петрылін, Тарасаў і іншыя падпаўзлі да ворага на блізкую адлегласць і адкрылі з кулямётаў па фашысцкай пяхоце моцны агонь. Вораг зноў дрогнуў і адышоў, пакінуўшы на полі бою дзесяткі забітых.

Н. ПЯТРОЎ.

Танкі ў разведцы

Старшы лейтэнант Дзядзюра грунтоўна расказаў аб задачах прадстаячай разведкі, паведаміў маршрут, даў каманду садзіцца на машынах.

Хутка на шляху следавання чырвоных танкістаў пачалі пападацца пабітыя аўтамашыны, гарматы і асобныя перадавыя часці праціўніка. Танкі рухаліся ўсё далей у тыл ворага.

На ўскраіне вёскі Н. танкісты заўважылі вялікае скапленне пяхоты, матацыклаў, танкаў і артылерыі праціўніка.

— Атакаваць!—рашыў камандзір тав. Дзядзюра і аддаў загад.

Першымі пайшлі на ворага танкі комуністаў старшага лейтэнанта Дзядзюра і лейтэнанта Завертыненка.

Літаральна за дзве-тры мінуты танк Завертыненка падмяў аўтамашыну, тры матацыклы і некалькі фур з салдатамі. Экіпаж малодшага сержанта комсамольца Есіпава меткім агнём вывеў са строю 2 танкі праціўніка.

Паступова вораг пачаў прыходзіць у сябе ад нечаканага ўдару. У бой уключылася цяжкая і процітанкавая артылерыя. Аднак снарады пасыпаліся наспех і падалі міма цэлі.

Адважныя совецкія танкісты адказвалі інтэнсіўным агнём. Зараджаючы т. Баландзін паведаміў камандзіру экіпажа лейтэнанту Пільшчыкаву аб процітанкавай гармаце праціўніка, якая вядзе абстрэл совецкіх танкаў.

— Арыентыр на асобна стаячыя дрэвы,—паследваў загад.

З другога выстралу варожая гармата была знішчана.

Зоркае вока старшага лейтэнанта Дзядзюра заўважыла скапленне варожых матацыклістаў у хляве.

Агонь па хляву!

Проста ў цэль падаюць снарады, знішчаючы жывую сілу праціўніка.

Для нямецкіх фашыстаў гэта была не радасная сустрэча. Совецкія танкісты, якія паспяхова разведалі боем размяшчэнне варожых сіл, знішчылі тры танкі, пяць процітанкавых гармат, сем аўтамашын і вялікую колькасць матацыклаў і жывой сілы праціўніка.

Заданне камандавання было выканана на выдатна.

В. КРАШЭМІННІКАЎ.

Тэлеграмы

Да налётаў англійскай авіяцыі на Германію і Паўночную Францыю

ЛОНДАН, 17 ліпеня. (ТАСС). Як перадае агенцтва Рэйтэр, за перыяд з 16 чэрвеня па 10 ліпеня на Кельн было скінута каля 1.000 тон бомб. Звыш 500 тон бомб англійскія самалёты скінулі на Брэмен. За гэты-ж перыяд на Рурскую прамысловую вобласць было скінута звыш 2.000 тон бомб. У час дзённых налётаў на Паўночную Францыю англійскія самалёты бамбардзіравалі тры прамысловыя прадпрыемствы і тры электрастанцыі, скарыстаныя немцамі для прамысловых мэт. У рэзультаце гэтых аперацый з трох электрастанцый у Лілі дзве былі выведзены з строю.

Дзеянні англійскай авіяцыі

ЛОНДАН, 16 ліпеня. (ТАСС). Міністэрства авіяцыі паведамляе, што днём 16 ліпеня англійская авіяцыя зрабіла паспяховы налёт на судны, якія знаходзіліся ў доках Ротэрдама. Па папярэдніх даных, бомбы папалі ва многія судны, у тым ліку ў адзін параход танажам звыш 15 тысяч рэгістравых брута-тон і ў цэлы рад іншых суднаў танажам ад 2 тысяч да 3 тысяч рэгістравых брута-тон. Вялікая шкода была таксама нанесена складам у ротэрдамскім парту. На базы не вярнуліся 4 англійскія самалёты.

Нямецкі пісьменнік Бруно Франк аб значэнні Англа-Совецкага пагаднення

НЬЮ-ЙОРК, 17 ліпеня. (ТАСС). Вядомы нямецкі пісьменнік Бруно Франк, які знаходзіцца ў ЗША, зрабіў прадстаўніку ТАСС наступную заяву: «Пагадненне паміж Англіяй і Расіяй з'яўляецца важным і надзвычайным крокам, накіраваным да перамогі над шалёным нацысцкім зверствам, якое пагражае ўсяму чалавецтву. Я перакананы ў тым, што неспраўвацыраваны, бессаромны напад Гітлера на Расію прывядзе да яго канчатковага знішчэння. Усе тыя, хто не ўведзен у заблытанасць германскай прапагандай, спачуваюць Англіі, Расіі і іх храбрай барацьбе ў абарону роднага дома і свайго будучага.

Заява Эптона Сінклера

НЬЮ-ЙОРК, 17 ліпеня. (ТАСС). Вядомы амерыканскі пісьменнік Эптон Сінклер прыслаў у аддзяленне ТАСС тэлеграму, у якой вітае англа-совецкае пагадненне, як мудры крок абодвух краін. Сінклер прадказвае вялікую будучыню гэтаму пагадненню.

Гітлер хоча ператварыць совецкіх сялян у рабочую жывёлу

Азвярэлыя фашысцкія орды ўтргліся на нашу свяшчэнную зямлю. Фашысцкія варвары разбураюць нашы гарады і сёлы, топчуць сваім сапагом нашы палі, знішчаюць плады працы вялікага народа. Усе совецкія людзі павінны ясна асэнсаваць глыбіню небяспекі, якая навісла над нашай радзімай. Усе верныя сыны і дочкі нашай мацеры-радзімы, усе совецкія патрыёты павінны ведаць, што нясе з сабой ненавісны вораг, што хоча ён навязаць совецкім людзям. Мы павінны ясна бачыць звярыны, драпежніцкі твар ворага, яго страшэнныя, ізуверскія планы і мэты.

Што нясуць нашай краіне Гітлер і яго орды, відаць на прыкладзе Польшчы, Чэхаславакіі, Францыі, Сербіі і іншых краін, прыгнечаных фашысцкай Германіяй. Сотні тысяч расстраляных, замучаных у турмах і засценках ні ў чым невінаватых людзей. Сотні тысяч, мільёны людзей сагнаны і зганяюцца з роднай зямлі, з зямлі сваіх бацькоў і дзядоў і ператвараюцца ў людзей, пазбаўленых дома, у бяздомных брадзяг, знішчаемых фашысцкімі разбойнікамі. Лепшыя землі пакораных народаў аддаюцца нямецкім князям, баронам і кулакам, а сяляне і рабочыя пакораных краін ператвараюцца ў паднявольных рабоў, якія работаюць пад наглядам фашысцкіх палачоў.

Аб страшэнных планах германскага фашызма ў адносінах народаў СССР расказваецца ў кнізе Гітлера «Мая барацьба»—у гэтым маніфесце разбойнікаў, злачынцаў і галаварэзаў. Кніга Гітлера, уся—ад пачатку і да канца—гэта прапаведзь ізуверства, чалавеканенавісніцтва і грабяжу іншых народаў. З наглай адкрavенасцю Гітлер піша ў сваёй кнізе: «Вырашэнне стаячых перад намі задач мы бачым толькі і выключна ў заваяванні новых зямель, якія мы маглі-б засяліць немцамі... Калі мы гаворым аб заваяванні новых зямель у Еўропе, мы, канечна, можам мець на ўвазе ў першую чаргу толькі Расію і тыя акраінныя дзяржавы, якія ёй падначалены». З яшчэ большай адкравенасцю аб замыслах Гітлера і яго спадручных расказвае ў сваёй кнізе «Гітлер мне гаварыў» былы саратнік Гітлера—Раушнінг, які бяжаў з Германіі. Кожны грамадзянін СССР ва ўсіх, нават самых аддалёных вуглах нашай краіны, павінен ведаць аб грабіцельскіх планах Гітлера і яго банды.

Раушнінг у сваёй кнізе расказвае аб адной нарадзе, якая адбывалася ў фашысцкага міністра земляробства Дарэ. На гэтай нарадзе ў цесным кругу фашысцкія галаварэзы на чале з атаманам шайкі Гітлерам адкравенна гаварылі аб «новым парадку», які яны збіраюцца ўстанавіць у СССР, а потым і ва ўсім свеце.

Выступіўшы на гэтай нарадзе дакладчык-гітлеравец гаварыў аб неабходнасці заваявання Чэхаславакіі, Польшчы, Сербіі і асабліва аб расчляненні і прыгнечанні Совецкага Саюза.

Фашысцкі дакладчык гаварыў на нарадзе: «Трэба перш за ўсё дабіцца змяншэння колькасці славянскага насельніцтва. Для белай паўночнай расы (г. зн. для немцаў) прадстаўляла-б вялікую небяспеку велізарнае пладародзе славянскіх і ўсходніх народаў».

Германскія фашысты ў сваёй краіне прымалі ўсялякія меры, каб павялічыць прырост нямецкага насельніцтва. Але ніякія прапаведзі фашыстаў, відаць, не дзейнічаюць: немкі не хочуць радзіць. Нават бясплатнае прыпадняссенне новабрачным кнігі Гітлера «Мая барацьба», відаць, не прывяло да жаданых рэзультатаў. Тым мацней страх германскіх фашыстаў перад няўхільным ростам насельніцтва ў Совецкім Саюзе. Гітлер і гітлераўцы справядліва бачаць прычыну ўзмацнеўшайся нараджаемасці ў СССР у знішчэнні памешчыцкага землеўладання, у перадачы зямлі калгасам. Совецкі лад знішчыў назаўсёды нішчату мас. Вось дзе прычына павялічваючагася з года ў год прыросту насельніцтва СССР. Адсюль шалёная нянавісць фашысцкіх правіцеляў да совецкага ладу, да совецкага сялянства, якое адабрала зямлю ў памешчыкаў, у тым ліку і ў нямецкіх баронаў, якія пражывалі ў Расіі.

Як-жа можна дабіцца змяншэння насельніцтва славянскіх і ўсходніх народаў—рускіх, украінцаў, беларусаў, грузін, армян, татар, казахаў і іншых народаў, якія насяляюць СССР? Па-першае,—гаворыць Гітлер і яго зграя,—шляхам прамога знішчэння славян і ўсходніх народаў; па-другое, шляхам прымусовага аддзялення мужчын ад жанчын на працяглы час; па-трэцяе, шляхам аскаплення мужчын (так званая стэрылізацыя); па-чацвертае, трэба «адхіліць славянскіх і іншых усходніх дробных сялян ад зямлі і ператварыць іх у беззямельных пролетарыяў. Трэба, каб землі перайшлі ў рукі класа германскіх паноў. Толькі немцы маюць права быць уласнікамі буйных маёнткаў. Краіна, населеная чужой расай (г. зн. не немцамі), павінна стаць краінай рабоў, сельскагаспадарчых батракоў».

Вось у чым заключаецца адна з галоўных мэт вайны Гітлера супроць народаў СССР, вось з чым і зачым ідзе да нас заклятый вораг.

Адабраць зямлю ў працоўных СССР, аддаць яе нямецкім князям, баронам, памешчыкам; сялян, усіх грамадзян СССР Гітлер і яго зграя хочуць часткова знішчыць, а астаўшыхся ператварыць у рабочую жывёлу, у паднявольных рабоў, якія работаюць пад наглядам нямецкіх фашысцкіх палачоў, пад плеццю наглядчыкаў і ізувераў. Усім чэсным людзям, усім, хто не страціў розуму, гэта здаецца дзікім, страшэнным. І ўсё-такі факт астаецца фактам. Так, у дваццатым стагоддзі, у сярэдзіне Еўропы, у Германіі сярод шайкі крывавых злачынцаў, бандытаў, разбойнікаў, якія аказаліся ва ўладзе, створан зладзейскі план прыгнечання народаў СССР.

«Нам патрэбны нямецкія ўласнікі,—гаворыць фашысцкі ізверг,—і калоніі буйных уласнікаў. Патрэбна зноў стварыць латыфундыі (г. зн. рабаўладальніцкія маёнткі)».

«У Германіі будзе ўстаноўлена права наследвання сельскагаспадарчых уладанняў, якое прымусіць асоб, якія не атрымліваюць спадчыны, эмігрыраваць на ўсход і зрабіцца там уласнікамі буйных памесцяў».

«Сельскагаспадарчыя работы будуць выконвацца батракамі-чужаземцамі, якія будуць атрымліваць вельмі нізкую заработную плату. Без стварэння пэўнай формы сучаснай прыгоннай залежнасці або нават рабства развіццё чалавечай культуры немагчыма». Гэта нейкі звар'яцелы брэд. Такія планы могуць нараджацца толькі ў дамах звар'яцелых, у галовах людзей, якія хварэюць буйным вар'яцтвам. Гэтыя буйна звар'яцелыя людзі, падпальшчыкі рэйхстага, забойцы, крымінальныя злачынцы і галаварэзы ў пакораных імі краінах ператвараюць свой гнусны рабаўладальніцкі план у жыццё.

Абараняючы план аграблення і прыгнечання народаў, главар германскага фашызма гаворыць: «Не трэба знішчаць няроўнасць паміж людзьмі, трэба, наадварот, расшыраць яе і зрабіць з яе закон, ахоўваемы непераадалімым бар'ерам, як у антычны час (г. зн. у часы рабства—К.). Не можа быць права, роўнага для ўсіх... Я ніколі не прызнаю за іншымі народамі роўнасці ў правах з германскім народам. Наша лінія заключаецца ў тым, каб падначаліць іншыя народы. Германскі народ заклікан даць свету новы клас паноў». Будучы рабаўладальніцкі лад павінен быць пабудаван па прынцыпу іерархіі, гаворыць Гітлер. Наверсе стаіць клас паноў, які складаецца з чыстакроўных немцаў—арыйцаў. Сюды ўвойдуць перш за ўсё нямецкія зубры—памешчыкі—юнкеры. У нямецкім памешчыку гітлераўцы бачаць ідэал паўночнага германца. Правячы клас кіруе ніжэйстаячымі «жалезнай рукой», г. зн. усімі сродкамі насілля, тэрору. Класу паноў, новаму дварэнству будуць належаць усе багацці, у тым ліку і ўсе падуладныя рабы.

Ніжэй класа паноў будзе размешчан сярэдні клас, куды ўвойдуць члены фашысцкай партыі, чыноўнікі фашысцкай дзяржавы. Яшчэ ніжэй стаіць клас анонімаў, безыменных людзей—сукупнасць вечных слуг. Такі лёс угатовіў Гітлер нямецкім рабочым і сялянам. І ў самым нізу, яшчэ ніжэй слуг, гаворыць Гітлер, будзе знаходзіцца «клас пераможаных чужаземцаў, тых, каго мы хладнакроўна называем сучаснымі рабамі. А над усім гэтым будзе знаходзіцца новая вышэйшая арыстакратыя». Гэта арыстакратыя складаецца з бліжэйшага гітлераўскага акружэння. Яна кіруе і павелявае ўсім бязгласным і падуладным светам.

Такі брэдавы ізуверскі план Гітлера. Такі лёс берлінскі маньяк хоча угатовіць народам СССР.

Вось зачым вераломна ўторгліся фашысцкія орды ў прадзелы нашай радзімы. Нашу зямлю, якую народы СССР на працягу вякоў абаранялі ад іншаземных захватчыкаў, зямлю, палітую крывёй лепшых сыноў нашага народа, вораг хоча адабраць.

Зямлю нашай радзімы, якую совецкі народ на працягу вякоў апладатвараў, аблагараджваў сваёй працай, паліў яе багата сваім потам, гэту родную зямлю, нашы пладародныя стэпы, нашы лугі і лясы, недры зямлі,—усё, што нам дорага, усё, што мы адваявалі ў памешчыкаў і капіталістаў, усё, што належыць народу, вораг хоча захваціць і аддаць нямецкім баронам, князям, дварнам і іншай фашысцкай сволачы.

Свабодных совецкіх людзей, якія ўпершыню ў гісторыі страхнулі з сябе ненавіснае іга эксплаататараў і разарвалі скоўваўшыя іх ланцугі, людзей, якія выпраміліся, разагнулі сваю спіну і ўздыхнулі свабодна поўнай грудзю, прэзрэнныя фашысцкія тыраны хочуць ператварыць у рабоў.

Рабочых, сялян і інтэлігенцыю—будаўнікоў новага свету вораг хоча скінуць у бяздонне рабства, нішчаты і лішэнняў.

Вызваленыя народы СССР: рускіх, грузін, армян, украінцаў, беларусаў, казахаў, эстонцаў, латышоў, літоўцаў і іншыя народы вораг хоча парабаціць, унізіць, знішчыць.

Вераломны вораг ужо пазнаў, з якой сілай і адвагай совецкі народ абараняе і будзе абараняць свяшчэнную зямлю сваёй радзімы, сваю незалежнасць, свабоду і чэсць. Ярасць народная супроць ворага будзе нарастаць з дня ў дзень. Сіла нашай гераічнай Чырвонай Арміі, якая апіраецца на ўвесь двухсотмільённы народ, з дня ў дзень будзе павялічвацца. Усе совецкія людзі ва ўсіх канцах нашай неабсяжнай краіны будуць работаць яшчэ больш упарта для нашай арміі, для фронта, для перамогі. Свяшчэнная нянавісць да германскага фашызма клакоча ў грудзі ўсіх совецкіх людзей. Не, гэтыя людзі ніколі не будуць рабамі. Гэты вялікі народ можа прадаставіць зямлю сваю фашысцкім варварам толькі ў якасці магіл. Мы ўсеем усе нашы палі варожымі трупамі. Кожную пядзь роднай зямлі мы будзем абараняць да апошняй кроплі крыві.

Вораг будзе разгромлен, перамога будзе за намі!

КАНСТАНЦІНАЎ.

РЭДКАЛЕГІЯ.

У 2411